

Čís. 7481.

Mimořádná opatření bytové péče (zákon ze dne 11. července 1922, čís. 225 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 26. dubna 1923, čís. 87 sb. z. a n.).

Na základě nálezu okresní politické správy podle § 2 zák. jest nejen určený nájemník, nýbrž i okresní politická správa oprávněna domáhati se exekučního vyklizení a odevzdání bytu.

(Rozh. ze dne 5. listopadu 1927, R I 957/27.)

Na základě nálezu okresní politické správy v T. podle § 2 zákona ze dne 11. července 1922, čís. 225 sb. z. a n. navrhla okresní politická správa v T., by bylo povoleno exekuční vyklizení a odevzdání zabraňných bytů. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Exekuce povoluje se podle § 3 (2) ex. ř. k návrhu strany z nároku oprávněné. Oprávněnou stranou podle nálezu okresní správy politické ze dne 12. ledna 1927, který tvoří exekuční titul podle § 1 čís. 12 ex. ř., není však úřad, který vydal nález, nýbrž osoby, v jejichž prospěch nález byl vydán. Pouze k návrhu těchto osob lze vésti exekuci, neboť určeným nájemníkům jest zůstaveno, zda se chtějí, či nechťejí uděleného jim práva soudně domáhati. Proto slušelo exekuční návrh, který nebyl vznesen oprávněným, zamítnouti a vyhověti důvodné stížnosti (srovnej rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 5. března 1926, R I 90/26 sb. n. s. čís. 5815).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Nelze souhlasiti s názorem rekursního soudu, že oprávněným podle nálezu okresní politické správy, vydaného podle § 2 zákona ze dne 11. července 1922, čís. 225 sb. z. a n. ve znění zákona ze dne 26. dubna 1923, čís. 87 sb. z. a n. jest toliko určený nájemník a že pouze k jeho návrhu lze povolit exekuci. Tento závěr neplyne ani z doslovu zákona, nýbrž jest naopak z něho usuzovati, že okresní politická správa, která nařídila vlastníku domu, by pronajal místnosti, a určila nájemníka, jako státní orgán získala exekuční titul i pro československý stát, jenž jest tudíž oprávněn, svým příslušným orgánem byt exekučně vymáhati. Rozhodnutí, uveřejněné ve sb. n. s. pod čís. 5815, k němuž rekursní soud neprávem poukazuje, vyvrací jen názor, že oprávnění k vedení exekuce příslušelo toliko okresní politické správě, přiznávajíc je také samostatně určenému nájemníku.

Čís. 7482.

Zemřel-li žalovaný manžel za sporu o rozvod manželství od stolu a lože, nelze vysloviti rozvod, aniž se zabýváti otázkou viny na rozvodu.

Po manželově smrti neplatí již § 1264 obč. zák.

(Rozh. ze dne 5. listopadu 1927, Rv I 283/27.)

Manželka žalovala manžela o rozvod manželství od stolu a lože z viny žalovaného a o placení výživného za dobu od 1. května 1923 do 28. září 1924. Manžel podal na manželku žalobu o rozvod manželství od stolu a lože a žalobu o rozluku manželství. Za řízení v první stolici žalovaný manžel zemřel. Žaloba manželky byla zamítnuta soudy v všech třech stolicích. Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

V otázce rozvodu správně uznaly nižší stolice, že nelze vysloviti rozvod, když manželství bylo již zrušeno smrtí žalovaného za sporu a že následkem toho nelze se vysloviti ani o vině na rozvodu, ačkoliv se obě nižší stolice touto vinou aspoň v důvodech obšírně zabývají, ovšem neprávem. Byl by v tom rozpor, když rozvod nemá místa, přece stanoviti vinu na něm, tedy na něčem, co nenastalo a proto právem § 6 říz. ve věcech manž. nařizuje, že se má o vině naléztí jen, když se rozvod vysloví. Mínil-li dovolání, že lze přihlížeti jen k skutečnostem nastavším do podání žaloby, že tedy smrt manžela za sporu nemá na rozhodnutí vlivu, nýbrž že se forma výroku přizpůsobí stavu nastavšímu za sporu, že prý se vysloví nevina manžela pozůstalého a tím bude nepřímo zjištěna vina zemřelého manžela na rozvodu, je to nejen nelogické, odporující nezvratné skutečnosti, že, když není manželství, není ani možnosti jeho rozvodu, jenž se nemůže vztahovati nazpět, nýbrž vždy působiti jen ode dne, kdy byl soudně vysloven, a přehlížejíc ostatně, že vyslovením neviny jednoho manžela není ještě vyslovena vina druhého, ale je to také, a to je hlavní, úplně bezúčelné; neboť po manželově smrti neplatí již § 1264 obč. zák., jak tomu dovolání chce, protože i vyslovený rozvod působí též co do otázky manželčina výživného jen do manželovy smrti, jak je to přirozené a jak to výslovně vytýká nař. dv. vál. r. ze dne 7. července 1847 F. 906 čís. 32 sb. z. v., řkouc, že závazek k vybývání výživného z rozsudku nebo narovnání pomíjí smrtí zavázaného a jest případný další nárok uplatňovati proti pozůstalosti. Tu jsou totiž zvláštní předpisy, které otázku výživného proti pozůstalosti upravují, totiž § 796 a 759 obč. zák. n. zn., které tvoří zvláštní právní důvod. Doložiti jen sluší, že, kdyby manželka byla měla vinu na rozvodu, kdyby k němu bylo došlo, je její postavení podle předpisů těch nepříznivé a proto je pro takovou manželku (za jakou odvolací soud uznal i žalobkyni, ač, jak řečeno, neměl se tou otázkou obíratí) vlastně lépe, když otázka rozvodu a viny se nerozebírá. Je-li to však pro ni nepříznivé, je to pro pozůstalost příznivé a tento zájem pozůstalosti zákon chrání v druhém odstavci § 759 obč. zák., řka, že právo dědické a právo na přední odkaz, jakož i (§ 796) právo na slušnou výživu z pozůstalosti jest odepřeno manželce z její viny rozvedené a manželce, na kterou manžel už žalobu o rozvod nebo rozluky z její viny podal, pak-li že se žalobě vyhová. To je výjimka, kde i po rozvázání manželství smrtí lze rozsudek na rozvod vydobýti, tato výjimka však právě pro svou výjimečnou povahu nemůže býti rozšiřována a, an ji

zákon jen ve prospěch zůstavitele nebo jeho pozůstalosti přiznal, i pozůstalému býti přiznávána. Byla by tedy toliko žaloba podaná žalovaným na žalobkyni a jeho žaloba o rozluku rovněž z viny žalované mohla po případě dále býti sledována, naopak ale žalobkyně je na scestí, snažíc se to činiti se svou žalobou, kdežto by jí podle § 796 obč. zák. příslušelo proti pozůstalosti slušné výživné ovšem jen, pak-li se jí »nedostává«, kdyby se otázkou rozvodu a viny nehýbalo. Co se však týče výživného na dobu života žalovaného, t. j. od 1. května 1923 do 28. září 1924, která spadá z menší části před podání žaloby o rozvod a celým volným zbytkem doby do sporu o ní, jeví se nárok na toto výživné jako nárok na prozatímní opatření podle § 382 čís. 8 ex. ř., z něhož, když žaloba o rozvod zamítnuta, nelze učiniti nárok žalobní. Zda a pokud však přísluší žalobkyni výživné po čas sporu, tedy prozatímní výživné, o tom bylo už právoplatně rozhodnuto v cestě prozatímního opatření usnesením prvního soudce ze dne 11. prosince 1923, nemůže tedy žalobkyně žádati zvýšení jeho vůbec, nehledě ani k tomu, že není k tomu pravým prostředkem žaloba.

Čís. 7483.

I když o dlužníkově jmění bylo zahájeno vyrovnací řízení, nemůže exekuční soud z úřadu zastaviti vnucenou správu nemovitosti, nýbrž může tak učiniti za podmínek § 12 (1) a (2) vyr. ř. jen na žádost vyrovnacího komisaře nebo na návrh vyrovnacího správce. Ani za podmínek § 12 (1) a (2) vyr. ř. nemůže se vyrovnací správce domáhati zrušení exekuce, nýbrž toliko zastavení zpeněžovacího řízení. Byla-li zavedena vnucená správa též pro pohledávku, která jest nadána oddělným právem, nelze zrušiti ani řízení ku zpeněžení, leč že by šlo o nucený prodej, jenž by mohl býti odložen podle § 11 (2) vyr. ř.

(Rozh. ze dne 5. listopadu 1927, R II 339/27.)

Soud první stolice zastavil vnucenou správu zabaveného továrního podniku z důvodu § 12 (1) vyr. ř. a nařídil vnucenému správci, by po právní moci usnesení odevzdal podnik straně povinné, zamítl však návrh na zastavení vnucené správy nemovitosti vlož. č. 118, poněvadž se tato vnucená správa vede též pro druhou vykonatelnou pohledávku téže vymáhající věřitelky, kteráž není vyrovnacím řízením dotčena. Do toho usnesení si stěžoval jak vyrovnací správce, jenž podal návrh, o němž bylo prvním soudem rozhodnuto, tak i vymáhající věřitelka. Rekursu vymáhající věřitelky proti zastavení vnucené správy podniku rekursní soud nevyhověl a tím byla věc vyřízena právoplatně. Naproti tomu vyhověl rekursu vyrovnacího správce a první usnesení změnil v ten smysl, že se zastavuje též vnucená správa továrny (nemovitosti) vlož. č. 118, kterouž má vnucený správce rovněž odevzdati straně povinné k rukám vyrovnacího správce a že stížnost do rekursního usnesení nemá odkládacího účinku.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu, pokud bylo změněno usnesením rekursního soudu.